

NAHCİVAN İMAMZADESİ

Turgay YAZAR

Özet

Nahcivan'da Şehir Mezarlığı içinde yer alan ve "İmamzade" adı verilen yapı topluluğu, imamzade (zaviye) ve iki türbeden oluşan bir tarikat yapısıdır. Topluluğun ilk yapısı, mimari özelliklerine göre 14. yüzyılın sonları veya 15. yüzyılın başlarına ait I Numaralı Türbe'dir. Yapıya olasılıkla Safevi döneminde İmamzade (zaviye) eklenmiş, 18. yüzyılda ise II Numaralı Türbe yapılmıştır. I Numaralı Türbe kubbe kasmağındaki makili yazı düzenlemeleri ile döneminin özelliklerini yansıtır. Kitabesi olmadığı için kesinlik taşımaya da Timurlu veya Karakoyunlu yapısı olması muhtemeldir.

Anahtar kelimeler: Nahcivan, İmamzade, I Numaralı Türbe, II Numaralı Türbe, Timurlu, Karakoyunlu, Safevi.

The Imamzade of Nakhchivan

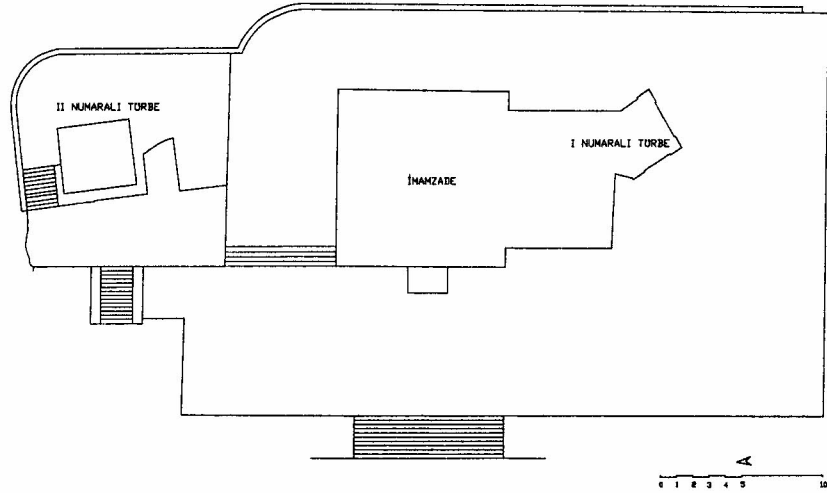
Abstract

The building complex in a cemetery in Nakhchivan named 'Imamzade' is a building of a religious order consisting of a zaviye and two tombs. The first building of the complex which is dated to the end of 14th century and the beginning of the 15th century is the tomb numbered I. Probably The Imamzade was added to the building as a zaviya during the Safavid period and the tomb numbered II was built in the 18th century. The tomb numbered I reflects the characteristics of the period with the maliki script seen as glazed brick decoration on its drum. Although it doesn't have an inscription, it is probably made during the Timurid or Karakoyunlu period.

Key words: Nakhchivan, Imamzade, the tomb numbered I, the tomb numbered II, Timurid, Karakoyunlu, Safavid.

1. Yapının Yeri ve Adı:

Azerbaycan'ın Nahcivan Özerk Bölgesi'nde, Şehir Mezarlığı'nın güneybatısında yer alan mazume "İmamzade" olarak bilinir (Useynov-Bretanisky ve Salamzade 1963: 311; Salamzade-Memed-zade 1985: 189). Manzumenin ana yapısı İmamzade, İmamzade'ye bitişik olanı I Numaralı Türbe, diğeri ise II Numaralı Türbe olarak adlandırılmıştır (Çizim 1, Resim 1).

Çizim 1. Nahcivan İmamzadesi, konum planı (1999).

Resim 1. Nahcivan İmamzadesi, batıdan görünüş

2. Kitabe ve Vakfiye:

Yapılar üzerinde ve Azer Berpa Lahiya Enstitüsü Arşivi'nde inşa tarihi veya bani belirten bir kitabe veya vakfiye tespit edilememiştir.

3. Yapılan Onarımlar ve Günümüzdeki Durumu:

Azer Berpa Lahiya Enstitüsü Arşivi'nde, yapı topluluğunun tarihçesi veya onarımları hakkında da kayıt yoktur. Ancak yayınlardaki bilgi ve fotoğraflar ile yapının Azer Berpa Lahiya Enstitüsü Arşivi'ndeki 1986 tarihli çizimleri onarımlar hakkında bilgi edinmemizi sağlar.

Yapı topluluğunu tanıtan 1963 tarihli bir yayındaki fotoğrafa göre; İmamzade ile bitişiğindeki I Numaralı Türbe'nin beden duvarlarının alt kısımları tahrip olmuş, I Numaralı Türbe'nin külahındaki kaplamalar kısmen dökülmüştür. İmamzade'nin güneydeki ikinci bölümünün örtüsü beşik çatıdır. II Numaralı Türbe ise, çevre düzenlemesi dışında bugünküyle aynıdır (Useynov-Bretanisky ve Salamzade 1963: 311, res. 292).

1984 yılına ait bir fotoğrafa göre ise, batı ve kuzeye doğru eğimli olan arazi iki farklı seviyede teraslanarak çevre düzenlemesi yapılmış, yapıların beden duvarları elden geçmiştir (Salamzade ve Memedzade 1984: 4).

Azer Berpa Lahiya Enstitüsü Arşivi'ndeki 1986 tarihli çizimlerinden¹ yapı topluluğu büyük çaplı bir onarım geçirdiği anlaşılır. Yapıların bugünkü şeklini aldığı bu onarımlarda, İmamzade ve bitişiğindeki türbenin dış kaplamaları yenilenmiş, İmamzade'nin beden duvarları yükseltilerek saçak silmesi eklenmiştir. Çizimlerden I Numaralı Türbe'nin külahının derzlendiği, İmamzade'nin güneydeki mekânının güney duvarının elden geçirilerek tonozunun sıvandığı anlaşılmaktadır.

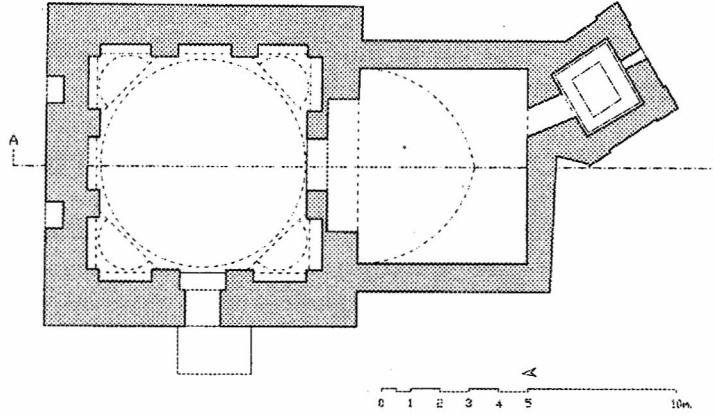
Daha iyi durumda olan kuzeydeki II Numaralı Türbe'nin ise, alt katının dış kaplamalarıyla kapısı yenidir. Yapının alt kat tonozunun ortası tahrip olmuştur.

¹ Pafta Numarası: 36502, 36540, 37520, 38019.

4. Yapı Tanıtımı:

4.1. Plan tanıtımı:

Farklı seviyedeki iki teras üzerinde yer alan yapı topluluğu; ilk terastaki İmamzade ve bitişiğindeki I Numaralı Türbe ile bu yapıların kuzeyinde ve ikinci terasta yer alan II Numaralı Türbe'den oluşur (Çizim 1).

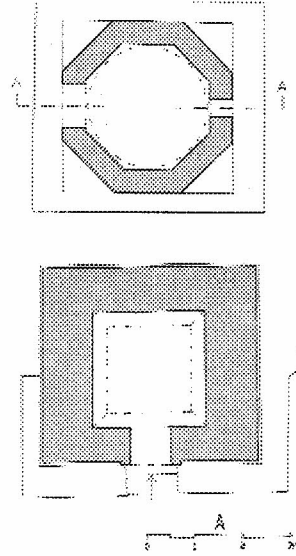

Çizim 2. Nahcivan İmamzadesi, rölöve planı (1999).

Dıştan düzgün olmayan dikdörtgen planlı İmamzade iki bölümlüdür. Kuzeyde, içten ve dıştan kare planlı ana mekân vardır. Ana mekânın güneyinde, güney duvara bitişik ve ana mekândan daha dar tutularak içe doğru kade-me oluşturan yaklaşık kare planlı ikinci bir mekân yer alır. Bu mekânın güney duvarının doğusuna bitişik I Numaralı Türbe, dıştan düzgün olmayan kare planlıdır (Çizim 2).

İmamzade'nin ana mekânına batı duvarı eksenindeki kapıdan girilir. Beden duvarlarında, eşit aralıklarla yerleştirilen iki duvar payesi ve bunlara oturan kemerlerle dikdörtgen nişler oluşturulmuştur. Güneyde, eksendeki nişte ikinci bölümün giriş açıklığı yer alır. Ana mekân tromplarla geçilen kubbeye örtülüdür.

İçte de kare planlı olan ikinci mekân kuzey-güney yönünde beşik tonozludur. Güney duvarında, eksenin batısında bir pencere doğusunda ise türbeye geçişin sağlandığı kapı açıklığı vardır. Düzgün olmayan dikdörtgen planlı ve tek katlı türbe kubbe ile örtülüdür.

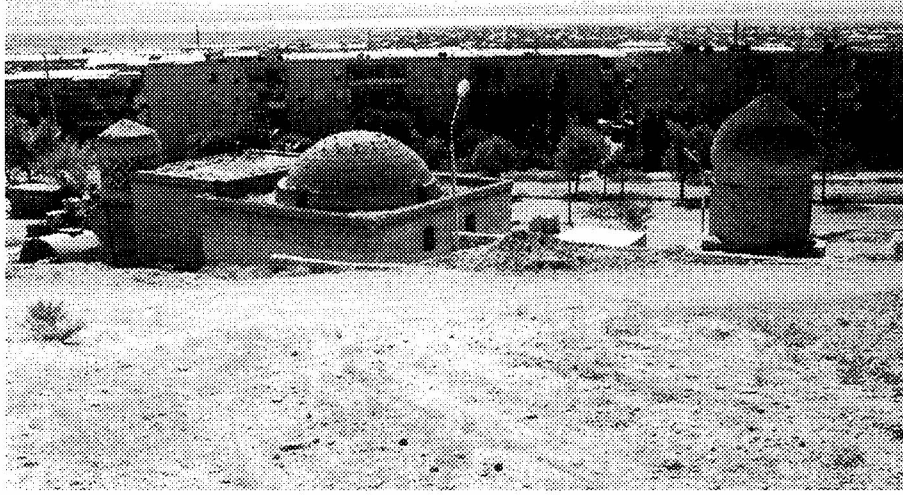
Çizim 3. Nahcivan İmamzadesi, II Numaralı Türbe, alt ve üst kat rölöve planı (1999).

II. Numaralı Türbe'nin alt katı içten ve dıştan yaklaşık kare planlı ve düz tonozla örtülüdür. Giriş, batı duvarı eksenindeki dışa kademeli ve üç basamakla çıkılan kapıdan sağlanır. Türbenin içten ve dıştan sekizgen planlı üst katına kuzey cephe eksenindeki kapıdan girilir. İçten kubbeyle örtülü üst katın güney duvarı ekseninde dikdörtgen bir pencere vardır (Çizim 3).

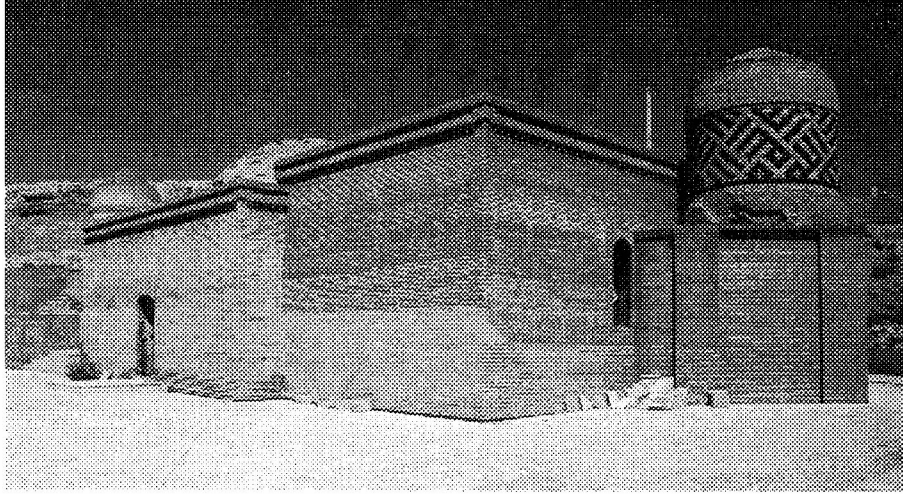
4.2. Dış ve İç Tanıtım

Yapı topluluğu kuzeye ve batıya doğru eğimli bir tepenin eteğinin teraslanmasıyla oluşturulan iki platform üzerinde konumlanmıştır. İlk platformdaki İmamzade'nin ana mekânının cepheleri sağırdır ve yaklaşık 4.85 m. yükseklikte dışa kademeli düz saçak silmesiyle sonlanır. Ana mekânın batı duvarı eksenindeki yaklaşık 2.24 m. yüksekliğindeki giriş basık kemerlidir. Yapının kuzey duvarı ekseninin doğu ve batısında zeminden yaklaşık 2 m. yüksekten başlayan basık kemerli birer niş vardır. Ana mekânın kubbe eteğinde yuvarlak kemerli pencereler bulunur (Resim 1-3).

İkinci mekânın beden duvarları ilk mekânın duvarlarından yaklaşık 50 cm. daha yüksektir. Bu mekânın güney duvarında, eksenin batısındaki yuvarlak kemerli ve 1.80 m. yüksekliğindeki pencere zeminden yaklaşık 1.45 m. yüksekten başlar (Çizim 4, Resim 4).

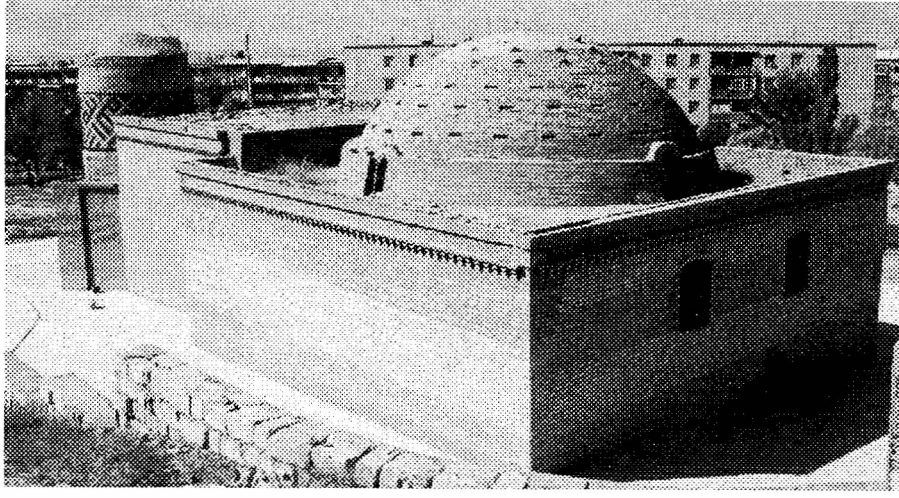

Resim 2. Nahcivan İmamzadesi, kuzeydoğudan görünüş

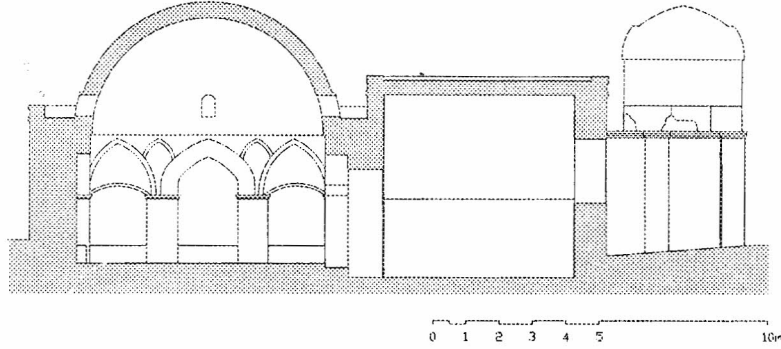

Resim 3. Nahcivan İmamzadesi, batı ve güney cephe

Kare prizmal gövdeli, çift ve yüksek kasnaklı türbenin cepheleri, bitişindeki mekânın beden duvarlarından daha alçaktır. Zemine bağlı olarak değişmekle beraber, yaklaşık 3.50 m. yüksekliğindeki cepheler dışa kademeli iki saçak silmesiyle sonlanır. Güney cephenin ekseninde, zeminden yaklaşık 80 cm. yüksekten başlayan 62 cm. yüksekliğinde yuvarlak kemerli bir pencere vardır. Beden duvarlarının üzerinde, içe kademeli olarak yerleştirilen kasnağın sekiz cepheli ilk bölümü 77 cm., silindirik ikinci bölümü ise yakla-

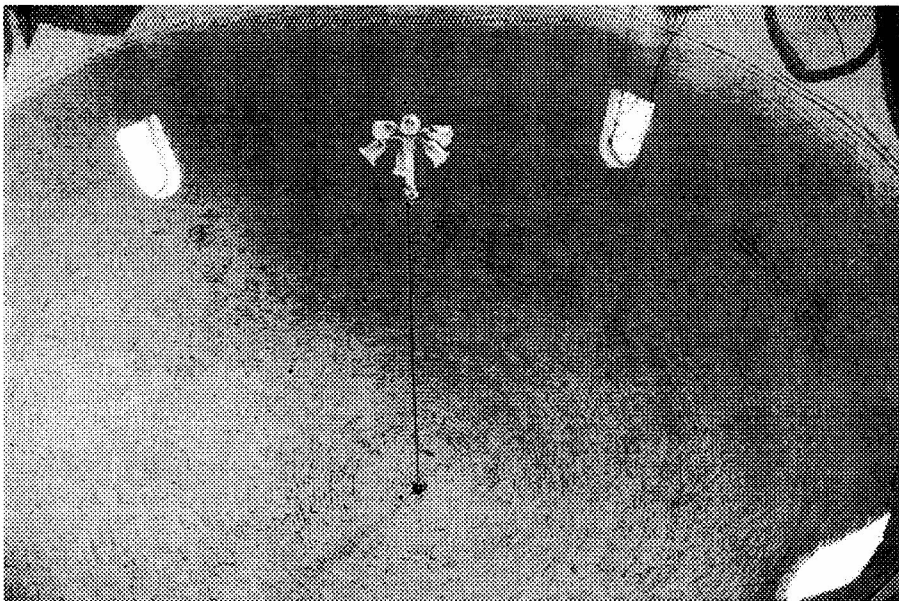
Resim 4. Nahcivan İmamzadesi, kuzey ve doğu cephe

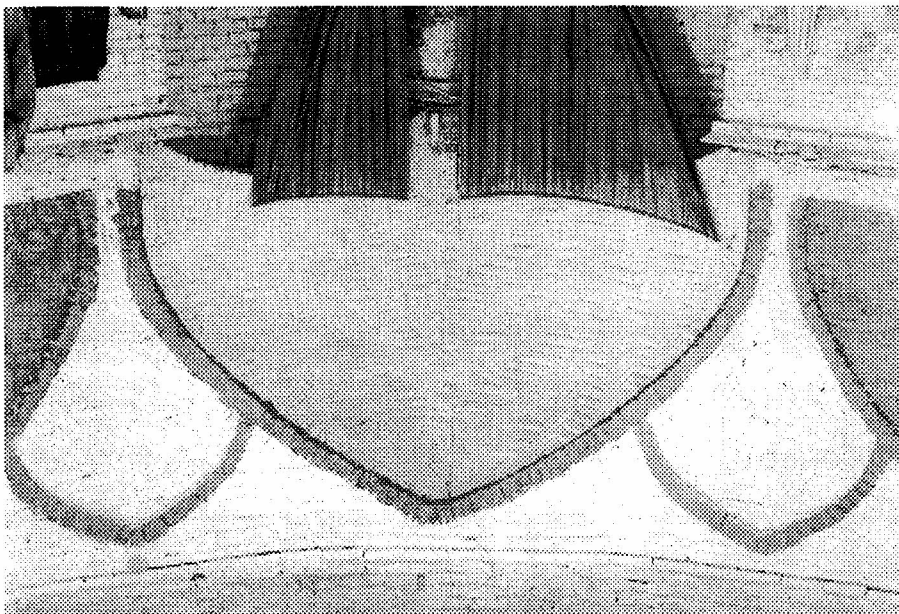
Çizim 4. Nahcivan İmamzadesi, enine kesit (1999).

şık 1.85 m. dir. Kasnağın güney yüzündeki, cephe duvarından yaklaşık 60 cm. yüksekte ve 31 cm. yüksekliğindeki pencere sivri kemerlidir. Kasnağın kuzeyinde ise, sekizgen bölümün üzerinden başlayan, yaklaşık 1 m. yüksekliğinde dikdörtgen biçimli bir açıklık vardır. Açıklıktan, kubbe ile kasnak arasındaki boşluğa geçilir. Kasnağın silindirik kısmı, sırlı ve sırsız tuğlalarla oluşturulmuş makili yazılarla bezelidir. Yazı, kasnağın içine geçilen açıklık ile kesilir. Açıklığın üzerinde örtüye kadar devam eden, tek sıra sırsız, iki sıra açık mavi sırlı tuğlalarla oluşan almaşık bir örgü yer alır. Kubbe bugünkü haliyle dıştan basık bir külâh görünümündedir. (Resim 5-6).

Resim 10. Nahcivan İmamzadesi, ama mekân, kubbe

Resim 9. Nahcivan İmamzadesi, ama mekân, tromp

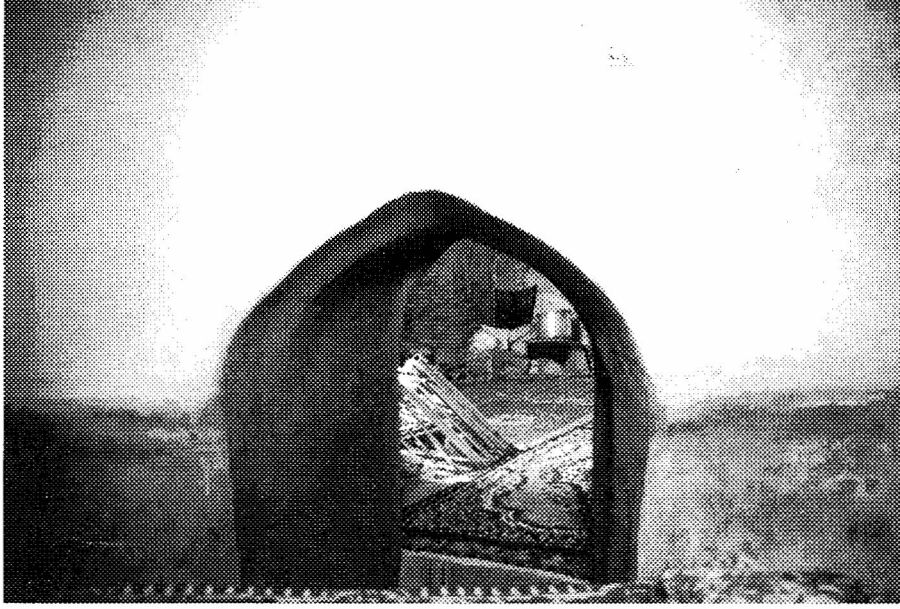

İmamzade'nin ana mekânına girişin sağlandığı kapı içten basık kemerlidir. Duvar payeleriyle oluşturulmuş yüzeysel nişlerden eksendekiler kademeli sivri, eksenin iki yanındakiler ise basık kemerlidir. Zeminden yaklaşık 2.06 m. yüksekliğindeki kemer başlangıçları dışa kademeli iki silmeyle vurgulanır. Sivri kemerler 1 m, basık kemerler ise yaklaşık 25 cm. yüksekliğindedir. Niş zeminlerinde 56 cm. yüksekliğinde bir kademe vardır. Kubbeye geçişleri sağlayan sivri kemerli tromplar, kemerlerle aynı seviyeden başlar. Tromp kemerleri ile eksendeki kemerler arasında, daha üst seviyede ikinci bir sivri kemer bulunur. Tromp ve kemerlerin yüzeyi tuğla örgülerle bezelidir. Eteğinde dikdörtgen biçimli ve sivri kemerli pencereler bulunan yarım yuvarlak kubbe, 3.85 m. yüksekte, dışa kademeli bir silme ile vurgulanır. Kubbe yüksekliği yaklaşık 3.50 m. dir.

Ana mekânın güneyindeki nişin ekseninde, güneydeki ikinci bölüme geçişi sağlayan kapı yer alır. Bu kapı güneydeki bölümün kuzey duvarındaki yuvarlak kemerle dilatasyon yaparak birleşir. Kemer başlangıcı 75 cm., kemer ise 1.50 m. yüksekliğindedir (Çizim 4, Resim 7-10). Zemini daha alçaktan başlayan bu bölüme iki basamaklı bir merdivenle inilir. Güney duvarda yer alan yuvarlak kemerli pencere, zeminden 2.25 m. yüksektedir. Eksenin kuzeyindeki yaklaşık 1.45 m. yüksekliğinde sivri kemerli açıklıkla türbeye geçilir (Resim 11-12).

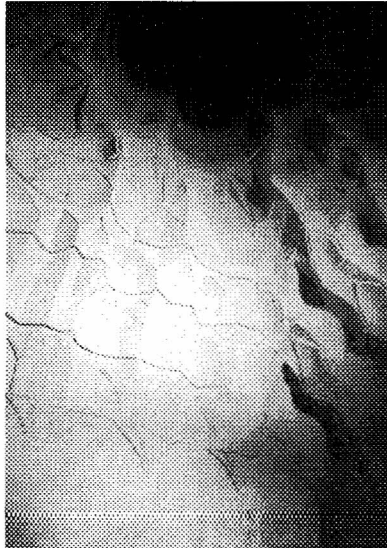

Resim 11. Nahcivan İmamzadesi, güneydeki mekân, giriş

Resim 12. Nahcivan İmamzadesi, güneydeki mekân, I Numaralı Türbe, giriş

Türbenin beden duvarları zeminden yaklaşık 80 cm. yüksekte, içe doğru kademe oluşturur. Türbenin zeminden yaklaşık 2.20 m. yüksekten başlayan kubbesi mukarnas dolguludur (Resim 13).

Resim 13. Nahcivan İmamzadesi, I Numaralı Türbe, kubbe

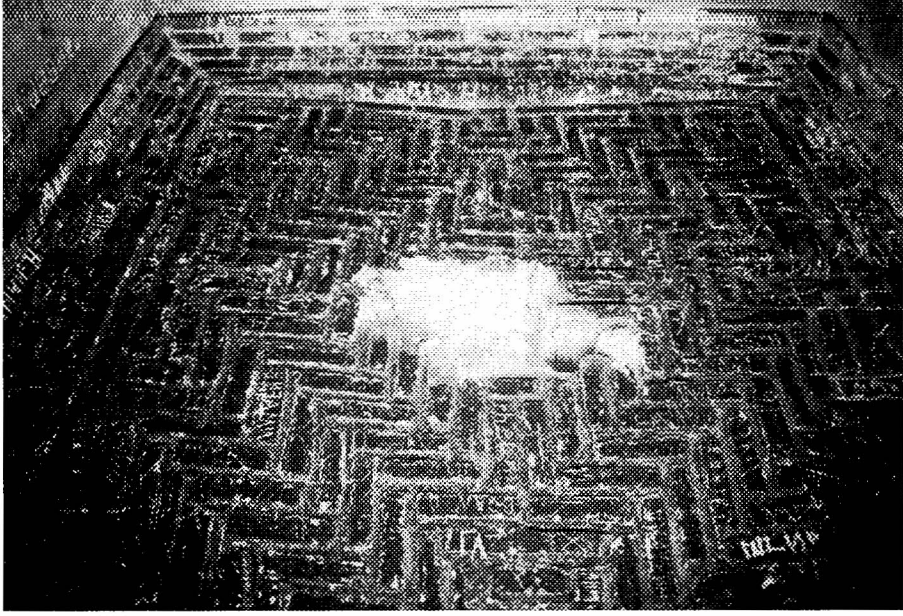
İkinci teras üzerinde yer alan II Numaralı Türbe, platform zemininden 65 cm. yükseklikteki bir kademeye oturur. Yaklaşık 1.80 m. yüksekliğinde ve alt kat duvarlarından daha yüksek tutulan kapı kemerini, üst katın oturduğu yaklaşık 40 cm. yüksekliğindeki kaide kesmektedir. Kaidenin kuzeybatı ve güneybatı köşelerinde çift yüzlü pahlar vardır. Kaidenin diğer iki köşesi ise düzdür. Alt kat tonozu, 45 derece eğimli ve başlangıcı beden duvarlarından yaklaşık 5 cm. dışa çıkıntılı çapraz tonoz parçalarıyla daraltılmış ve düz tonozla örtülmüştür. (Resim 14-16).

Kaidenin kuzeyindeki merdivenlerden, türbenin kuzey cephenin önüne çıkılır. Kaideden 40 cm. yüksekte yer alan üst kat girişi yaklaşık 1.63 m. yükseklikte ve sivri kemerlidir. Kemer başlangıcı 1.23 m.dir. Güney cephedeki, 1.45 m. yüksekten başlayan sivri kemerli pencere 50 cm. yüksekliğindedir. Taç kapınının 20 cm. üzerinde, 5 cm. dışa çıkıntılı bir silme gövde ile kasnağı birbirinden ayırır. Bu silme üzerinde yaklaşık 3.20 m. yüksekliğinde soğan biçimli bir kubbe bulunur. Üst kat duvarları içten sıvalıdır. İçte, 3.70 m. yüksekten başlayan sivri kubbe 1.10 m. yüksekliğindedir (Resim 17-18).

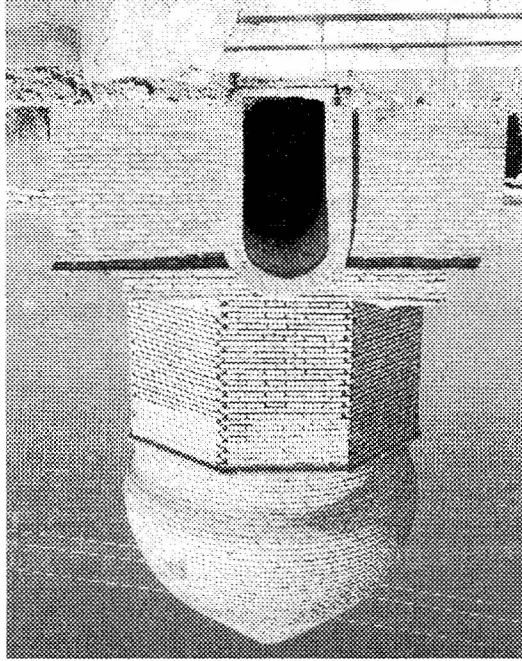

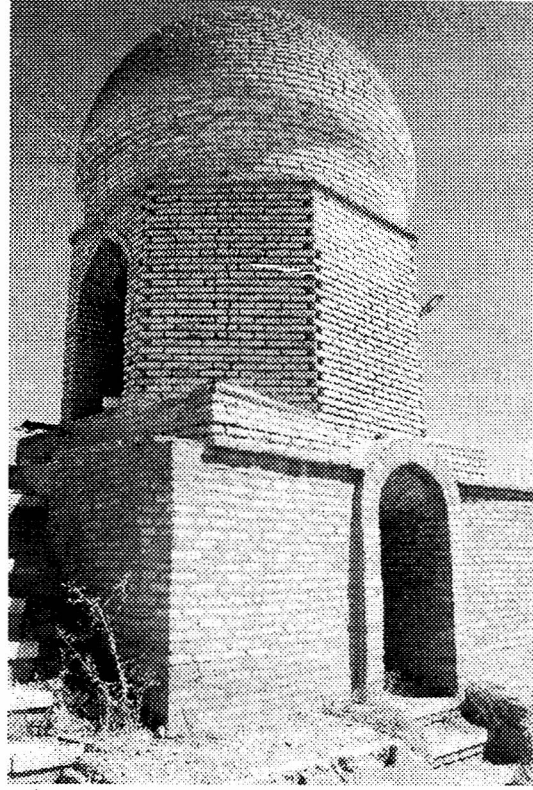
Resim 14. Nahcivan İmamzadesi, II Numaralı Türbe, kuzeybatıdan görünüm

Resim 16. Nahçıvan İmamzadəsi, II Nımaralı Türbe, alt kat, ionoz

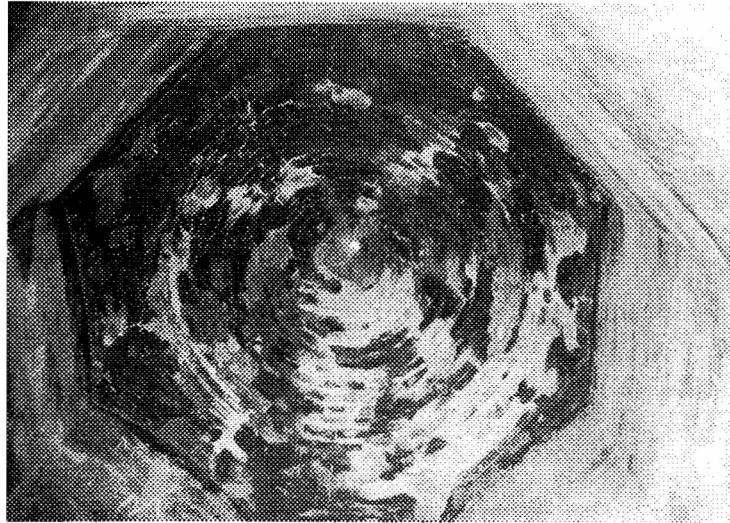

Resim 15. Nahçıvan II Nımaralı Türbe, batı cephe

Resim 17. Nahcivan İmamzadesi, II Numaralı Türbe, kuzey batıdan görünüm.

Resim 18. Nahcivan II Numaralı Türbe, üst kat, kubbe

5. Malzeme ve Teknik:

Yapı topluluğunun inşasında tuğla ve sırlı tuğla kullanılmıştır. Bağlayıcı malzeme beyaz kireç harcıdır. Yapıların beden duvarları, tam tuğlaların uzun kenarlarının yarım tuğla boyu ve bir derz aralığı kaydırılarak istiflenmesiyle örülmüştür. Tuğla ölçüleri mekânlara göre değişir.² İmamzade'nin ana mekânında tuğla boyutları yaklaşık 19x19x4 cm., derz kalınlığı ise 1.5 cm.dir. Ana mekânın güneyindeki birimin doğu, batı ve güney duvarlarında 19.5x19.5x 4-45 cm., kuzey duvarında ise 20x20x3.5-4 cm. ölçülerinde tuğla kullanılmıştır. Derz kalınlığı 1.5-2 cm. arasındadır. Dıştan kaplaması değiştirilen, içten de sıvalı olan türbe gövdesinden orijinal tuğla ölçüsü alınmamıştır. Kasnaktaki tuğla ölçüleri ise 18x18x5.5-6 cm. ile 19x19x5.5-6 cm. arasında değişmektedir. Derz kalınlığı yaklaşık 2 cm. dir. II Numaralı Türbe'de tuğla ölçüleri 19x19x4-4.5 cm. ile 20x20x4-4.5 cm., derz kalınlığı ise 1.5 cm. civarındadır. Bezemeler örgü tuğla tekniğinde yapılmıştır.

6. Bezeme:

Topluluğu oluşturan yapılardan I Numaralı Türbe'nin kasnağında, İmamzade'nin ana mekânının pandantif ve kemer yüzeyleri ile II Numaralı Türbe'nin alt kat tonozunda geometrik bezemeler yer almaktadır.

1. I Numaralı Türbe:

Kasnak:

Kompozisyon: Yatay-düşey istif, makili yazı düzenlemesi

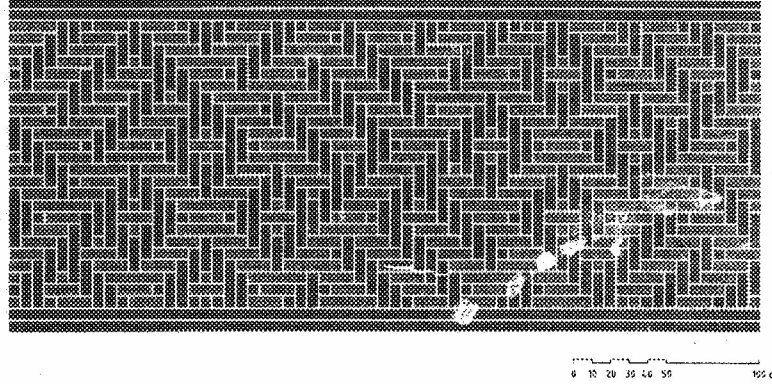
Tanımı: Örgü, sırsız ve firuze sırlı tam ve yarım kesme tuğlalarla küçük kare birimlerden oluşur. Yazıyı oluşturan sırlı kesme tuğlalar dikey birim, sırsız kesme tuğlalar ise yatay birim olarak kullanılmıştır. Her yatay ve dikey sırada tuğlaların bir tuğla ve bir derz arası kalınlığı kaydırılarak istiflenmesiyle oluşan örgüyü alt ve üstten firuze sırlı iki tuğla şerit sınırlar (Çizim 5, Resim 6).

2. İmamzade:

Eksenlerdeki niş yüzeyleri:

Kompozisyon: Yatay-düşey istif

² Verilen tuğla ölçüleri, mekânların iç kısımlarından ve orijinal olduğu tahmin edilen bölümlerinden alınmıştır.

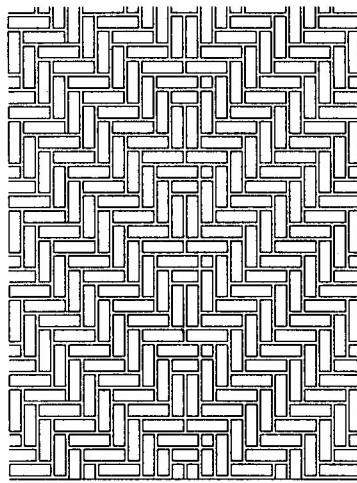
Çizim 5. Nahcivan İmamzadesi, I Numaralı Türbe, kasnak, makili yazı

Tanımı: Örgü, tam ve yarım tuğlalarla küçük kare birimlerden oluşur. Tuğla birimler her yatay ve dikey sırada bir tuğla ve bir derz arası kalınlığı kaydırılarak V harfi şeklinde motifler oluşturur (Çizim 6, Resim 7).

Kemer ve trompların yüzeyi:

Kompozisyon: Yatay-düşey istif

Tanımı: Örgü, tam ve yarım tuğlalarla küçük kare birimlerden oluşur. Tuğla birimler her yatay ve dikey sırada bir tuğla ve bir derz arası kalınlığı kaydırılarak Ters V harfi şeklinde kırık hatlar oluşturulur (Resim 9).

Çizim 6. Nahcivan İmamzadesi, ama mekân, eksenlerdeki niş yüzeyleri, tuğla örgü

3. II: Numaralı Türbe:

Alt kat tonozu yüzeyi:

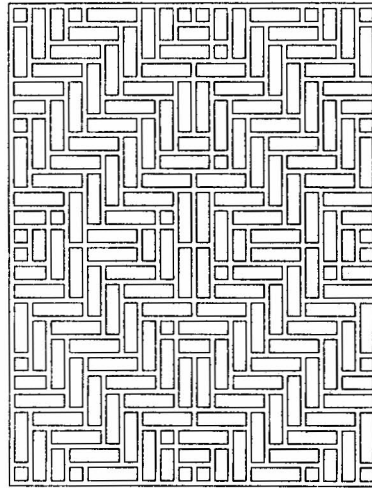
Kompozisyon: Yatay-düşey istif, baklava.

Tanımı: Kompozisyon tam ve yarım tuğlalarla küçük kare birimler oluşturur. Tuğla birimler, her yatay ve dikey sırada bir tuğla ve bir derz arası kalınlığı kaydırılarak istiflenmiş ve iç içe baklava motifleri biçimlenmiştir (Çizim 7, Resim 16).

7. Yapı Tarihçesi ve Tarihleme:

İmam soyundan geldiğine inanılan bir kişinin mezarına bitişik veya çevresine eklenen yapı veya mekânlardan oluşan tarikat yapılarına verilen genel bir isim ve Safevi dönemi için karakteristik bir yapı türü olan İmamzadeler, genellikle mevcut bir türbeye sonradan eklenen cami, mescit veya tarikatın yapısına uygun mekanlardan oluşan bir yapı türüdür (Salamzade-Memedzade 1985: 191)

Belirli bir tasavvufi görüşü paylaşan tarikat mensuplarının, bir şeyhin idaresinde topluca yaşadıkları, dini ve tasavvufi eğitim yapılan tarikat yapıları, inşa edildikleri döneme ve yere bağlı olarak farklı şekillerde isimlendirilmişlerdir. Yapılan araştırmalara göre, bu isimler bazı küçük farklar

0 10 20 30 40 50cm.

Çizim 7. Nahcivan İmamzadesi, II Numaralı Türbe, alt kat tonozu, tuğla bezeme

dışında aynı tür yapıları ifade etmektedir. Bu yapıları ifade için *ribat* (Köprülü 1942: 267-278). *zâviye* (Ocak 1978: 247-268; Ocak ve Farukî 1986: 468-476). *hânikah-hângâh* veya *hânkah* (Uludağ-Tanman 1997: 42-46). *buk'a* (İpşirli 1992: 386-387), *savmaa*, *düveyre*, *medrese* (Ocak 1978: 248). *tekke* (Ocak 1978: 249; Tanman 1994: 236-240). *imaret*, *asitane*, *dergah* (Tanman 1991: 484-487) ve *langur* (Golombek-Wilber 1988: 48-49) gibi isimler de kullanılmıştır. Bunların içinde en yaygın olanı *zâviye* ve *hânikahtır*.

Bir mezarlıkta yer alan Nahcivan İmamzadesi, mimari açıdan incelendiğinde bu tanımı doğrulayan ipuçları

1. I Numaralı Türbe, kuzeye ve batıya eğimli mezarlıktaki ilk inşa edilen yapıdır. Türbenin bugünkü kapısının 1.45 m. yükseklikte ve oldukça alçak olduğunu özellikle belirtmek gerekir.

2. İmamzadenin ilk yapısı kubbeli bölümdür ve türbenin yaklaşık 5 m. kuzeyine türbeden bağımsız olarak inşa edilmiştir. İlk yapının türbeden ayrı olarak inşa edilmesinin nedeni, türbenin kuzeybatı yöndeki çapraz konumu ve arazinin seviye farkı oluşturan eğimli konumudur.

3. İmamzade'nin ilk yapısı ile türbe, sonraki bir dönemde aralarına eklenen tonozlu bir mekânla birleştirilmiştir. İmamzade'nin ilk bölümüyle ikinci bölümü arasındaki dilatasyon izi bu görüşü doğrular. İki bölüm arasında yukarıda da belirtildiği gibi arazinin eğiminden kaynaklanan seviye farkı ikinci bölümün inşa edildiği alanın doldurulmasıyla kısmen giderilmiş ancak, bu bölümün güneyden türbe ile birleşmesi ve türbenin girişinin bu bölümün içinde kalması, zeminin daha fazla doldurulmasını engellemiştir. Bu sorunun çözümü, ilk bölüm ile ikinci bölümün arasının kademeli olarak düzenlenmesi ve kısmen türbe zemininin yükseltilmesiyle sağlanmıştır. Türbenin giriş kapısının alçak olması bu şekilde açıklanabilir. Dış cephede bu tür bir sorun olmadığından seviye eşitlenmiştir. Ancak kesitte de görüldüğü gibi, dış ile iç zeminler farklı seviyededir (Çizim 4).

Yapı topluluğunun ilk yapısı olan I Numaralı Türbe, içten ve dıştan yaklaşık kare planlı, yüksek kasnaklı ve kubbelidir. Kare plan, her dönemde yaygın olarak kullanılması nedeniyle tarihleme için bir veri oluşturmaz. Yüksek kasnaklı türbeler ise 14. yüzyılın sonlarından itibaren yaygınlaşır. Şah-ı Zinde türbe topluluğu içinde yer alan Emir Hüseyin bin Tuğluk Tekin (1376). Şirin Bika Aka (1385-86) Kadızade Rumi Türbesi (1420) yüksek kas-

naklı örneklerdir (Golombek-Wilber 1988: 233-252). Bu türün Anadolu'daki az sayıdaki örneği de 14. yüzyılın ikinci yarısından itibaren inşa edilmiştir. Anadolu'daki yüksek kasnaklı türbelere Sivas Şeyh Hasan Bey Kümbeti (1376) ve Akşehir Seyid Mahmud Hayrani Türbesi (1409) örnek verilebilir (Tuncer: 1992: 103-107, 165-172).

Yapının kubbe kasnağındaki dört "Allah" lafzından oluşan makili yazıların görüldüğü iki türbe tespit edilmiştir. Bunlardan ilki 1322 tarihli Berde Türbesi (Bretanisky 1966: 176-180). diğeri ise 1334-1359 yılları arasında inşa edilen Erdebil Şeyh Şafi Türbesi'dir (Golombek ve Wilber 1988: 362-364).

Yüksek kasnaklı türbeler ile makili yazılı örnekler birlikte değerlendirildiğinde, yapıyı 14. yüzyılın ikinci yarısına veya 15. yüzyılın başlarına yerleştirmek uygundur.

Türbeye bitişik İmamzadenin, bu tür yapıların yaygın olduğu Safevi döneminde (1501-1736) inşa edildiği anlaşılacakla beraber tarihini belirleyeceğimiz bir veri yoktur.

Yapının kuzeyindeki türbenin sekizgen planı, yaygın bir plan tipi olması nedeniyle tarihlleme için bir veri vermez. Ancak, yapının Hint stili kubbesinin, Hintli tüccarların Azerbaycan'la ticari ilişkilerinin yoğunlaştığı ve Bakü'de bir ateşgah inşa ettikleri 18. yüzyılda yapılmış olması mümkündür (Salamzade 1964 : 35-37).

Kaynakça

- BRETANIKY, L. S. (1966). *Zodçestvo Azerbaidhana XII-XV vv*, Moskova.
- GOLOMBEKŞ L.-Wilber, D. (1988). *The Timurid Architecture Of Iran and Turan I-II*, Princeton.
- İPŞİRLİ, Mehmet. (1992). "Buk'a", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 6 : 386-387.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad. (1947). "Ribat", *Vakıflar Dergisi*, 2: 267-278.
- OCAK, Ahmet Yaşar. (1978). "Zâviyeler", *Vakıflar Dergisi*, 12: 247-26
- OCAK, A. Y.-FARUKÎ, S. (1986). "Zâviye", *İslam Ansiklopedisi*, 13: 468-476.
- SALAMZADE, A.V. (1964). *Arhitektura Azerbaydjana XVI-XIX*, Bakı.
- SALAMZADE, A.V. (1976). *Acemi Ebu Bekr Oğlu ve Nahcivan Mimarlığı Abideleri*, Bakı: Işığ Neşriyat.
- SALAMZADE, A.V.-MEMED-ZADE, K. (1979). *Arazboyu Abideler, Pamyatniki Na Arakse*, Bakü: İlm Neşriyat.

- SALAMZADE, A.V.-MEMED-ZADE, K. (1984). Pamyatniki Arhitekturu Nahcivani, Baki.
- SALAMZADE, A.V.-MEMED-ZADE, K. (1985). *Azerbaycan Mimarlığı'nın Nahcivan Mektebi Abideleri*, Baki: İlm Neşriyat.
- TANMAN, M. Baha. (1991). "Âsitâne", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 3: 485-487.
- TANMAN, M. Baha. (1994). "Tekkeler", *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, 7: 236-240.
- TUNCER, Orhan Cezmi. (1992). *Anadolu Kümbetleri-3-Beylikler Ve Osmanlı Dönemi*, Ankara: Adalet Matbaacılık.
- USEYNOV, M.-BRETANİSKY, L.-SALAMZADE, A. (1963). *İstoria Arhitekturu Azerbaidhana*, Moskova.